

Stuurgroep beroepenstructuur psychologische zorg
p/a SiRM
T.a.v. mevrouw S. van der Erf
Stadsplateau 17
3521 AZ UTRECHT

Nieuw adres per 6 mei

Churchilllaan 11
3527 GV Utrecht

t (030) 232 24 07

info@nvo.nl
www.nvo.nl

Datum : 11 juni 2020
Ref. : MP/dm/2006001
Betreft : Reactie NVO beroepenstructuur psychologische zorg

Geachte voorzitter en leden van de stuurgroep,

Het project beroepenstructuur is gestart vanuit de veronderstelling dat cliënten en verwijzers behoefte hebben aan een eenduidige beroepenstructuur, die helder maakt wat diverse beroepen en met name de beroepen psycholoog, psychotherapeut en orthopedagoog, onderscheidend van elkaar, die cliënten en verwijzers te bieden hebben. Het accent dat gaandeweg kwam te liggen op het beroep van psycholoog en dan met name op de opleidingsstructuur die toe leidt naar dat beroep maakte dat de NVO zich steeds minder herkende in hetgeen werd ontwikkeld en haar eigen identiteit daar ook onvoldoende in kwijt kon. De NVO voelde zich dan ook genoodzaakt zich uit het project terug te trekken.

Op dit moment vindt een consultatieronde over het conceptadvies plaats. De NVO bevindt zich nu in de bijzondere positie dat zij geen lid meer is van de stuurgroep, maar ook geen lid van de klankbordgroep. Als aanpalende beroepsgroep die in de opleidingsstructuur zelfs expliciet wordt genoemd, wil de NVO toch graag van de gelegenheid gebruik maken om haar standpunt op een aantal aspecten van het advies kenbaar te maken. De NVO

- ziet graag een toelichting op en explicitering van het onderscheid tussen de beoogde psycholoog-generalist en de orthopedagoog-generalist;
- bepleit het open houden van de opleiding tot psycholoog-generalist voor orthopedagogen;
- heeft vragen over de onderbouwing van de aanname van het advies over de vakbekwaamheid van universitair opgeleide masterpsychologen.

Hieronder lichten wij deze punten toe.

Onderscheidenheid

De beoogde psycholoog-generalist richt zich '(...) op de context, het systeem en de relaties rondom een cliënt, bijvoorbeeld door de voorwaarden waaronder een kind of adolescent opgroeit te verbeteren (...). De NVO ziet in deze passage een overlap met hetgeen zij beschrijft in de beroepscompetentieprofielen voor orthopedagogen. De NVO wijst erop dat het voor cliënten en verwijzers belangrijk is dat het onderscheid tussen beroepen duidelijk is en dat het voor een eventuele BIG-registratie noodzakelijk is duidelijk te maken wat het onderscheid is met een reeds bestaand BIG-beroep, in dit geval de orthopedagoog-generalist. De NVO verzoekt de stuurgroep dan ook om hier het onderscheid met de orthopedagoog te expliciteren en toe te lichten.

Instroom universitair opgeleide orthopedagogen

Op dit moment is per AMvB geregeld dat universitair opgeleide orthopedagogen kunnen instromen in wat nu de opleiding gezondheidszorgpsycholoog is. Omgekeerd is, met ingang van 1 januari 2020, eveneens per AMvB geregeld dat universitair opgeleide psychologen kunnen instromen in de opleiding tot orthopedagoog-generalist. De NVO heeft bewust voor deze constructie gekozen omdat zij ervan uit gaat dat afgestudeerde psychologen voldoende bagage in huis hebben om de postmasteropleiding orthopedagoog-generalist met succes te kunnen voltooien en gaat ervan uit dat dat ook geldt voor afgestudeerde orthopedagogen die de opleiding tot gezondheidszorgpsycholoog willen volgen. Het model zoals het advies dat presenteert gaat er feitelijk van uit dat iemand na zijn middelbare school al weet welke postmasteropleiding hij gaat volgen. Een verantwoorde keuze kan en moet echter ook veel later kunnen worden gemaakt, op grond van de ervaring die iemand tijdens zijn stages en zelfs na enkele jaren werkervaring opdoet. De NVO plaatst per definitie kanttekeningen bij een selectiemoment na de bachelor, waarbij het uitsluitend opleiders zijn die de selectie bepalen. Voor haar eigen beroepsgroep vindt zij het vooral belangrijk dat ook afgestudeerde orthopedagogen kunnen blijven instromen als zij alsnog voor een psychologisch beroep kiezen. Het argument dat op deze manier dubbelregistraties zouden ontstaan herkent de NVO niet; een registratie volgt op een opleiding en dubbelregistraties ontstaan alleen als iemand twee postmasteropleidingen zou volgen. Ook dan ontgaat de NVO overigens het bezwaar hiertegen; in de praktijk zijn professionals die vanuit twee disciplines kunnen denken vaak heel waardevol.

Vakbekwaamheid universitair opgeleide mastergedragswetenschappers

Het advies gaat er als vanzelfsprekend van uit dat het ongewenst is dat universitair opgeleide masterpsychologen zelfstandig het beroep uitoefenen. Het advies onderbouwt echter nergens dat en waarom universitair opgeleide masters voor cliënten onvolwaardige zorg zouden verlenen. Het advies maakt ook geen onderscheid tussen net afgestudeerde universitair opgeleide masters en masters die zich hebben bekwaamd in specifieke methoden zoals in het advies beschreven of andere deskundigheden. Tegelijkertijd ziet het advies wel een rol en taak voor hbo-opgeleide professionals.

De NVO wijst erop dat het in meerdere opzichten uiterst risicovol is een hele geleding van een beroepenstructuur te schrappen. Bekostiging van zo'n geleding kan in het geding komen en de ervaring met de huidige bekostigingsexperimenten leert hoe veel tijd en moeite het vergt een geleding die geschrapt is en die nodig is om bijvoorbeeld wachtlijsten het hoofd te bieden, daarvoor weer in aanmerking te brengen.

Een dergelijk risicovol ingrijpen vereist naar mening van de NVO dan ook een gedegen onderbouwing. De NVO vraagt de stuurgroep om die onderbouwing alsnog toe te voegen en daarbij een onderscheid te maken tussen net afgestudeerde en ervaren masters die hun vakbekwaamheid hebben ontwikkeld.

Overigens lijkt het advies, mede door de ambitie deze geleding uit het beroepengebouw te willen schrappen, sterk gekleurd door één domein, dat van de ggz. In andere domeinen is de positie van de masterpsycholoog onomstreden. De NVO vraagt de stuurgroep dan ook duidelijk te maken of dit advies zich beperkt tot de ggz. Indien dit niet het geval is, is het wenselijk de hoofdstukken over 'aantekeningen' en 'voor iedere zorgvraag de juiste professional' nog eens tegen het licht te houden en uit te werken voor ook jeugdhulp, ouderenzorg en gehandicaptenzorg.

Uiteraard zijn wij graag bereid een en ander mondeling toe te lichten en gaan wij desgevraagd graag het gesprek met de stuurgroep aan.

Met vriendelijke groet,

Gerard van Egmond
Voorzitter NVO